

Колишня «Зоря», а нинішній «VIVAD» веде підготовку до нового сезону

Віктор Єрофеев

Традиційний зимово-весняний футбольний турнір у Житомирі цього року проходить у п'ять турів.

Свого часу турнір, який, бувало, розпочинався ще наприкінці січня, отримав цілком зрозумілу назву – «Сніжинка». Вже після того, як традиційна футбольна арена стадіону «Спартак» зазнала докорінної реконструкції, турнір, який проводився саме на цьому стадіоні, отримав новий статус: його приурочили до вшанування пам'яті відомого у Житомирі футболіста, а згодом і тренера Миколи Сосюри.

Турнір має чимало цікавих сторінок, але одна його особливість полягає у тому, що саме тут, на арені «Спартак», вже у лютому-березні щороку відбува-

ються своєрідні оглядини майбутніх учасників першості Житомирщини у середовищі найсильніших команд області. Ба більше, саме тут, під час зимового турніру імені М. Сосюри, можна побачити і вгадати когось із фаворитів головного чемпіонату Житомирської області, який традиційно стартує у травні. Як буде цього року, коли в Україні продовжує палахкотіти полум'я війни, ще невідомо, однак учасники майбутньої першості Житомирської області вже розпочали підготовку до нового футбольного сезону.

Минулорічний чемпіон Житомирщини – романівська «Зоря» – цьогогоріч з'явилася на спортивних майданчиках під новою назвою – «VIVAD».

Спочатку команда із Романова взяла участь у відкритому чемпіонаті міста Житомира із футза-

ду, вигравши усі поєдинки чемпіонату і встановивши своєрідний рекорд подібних змагань із результативності. Футболісти клубу «VIVAD» ледь не у кожному матчі зимового чемпіонату Житомира забивали своїм суперникам до десяти голів, залишаючи свої ворота «сухими», або ж – пропустивши один-два м'ячі. Ну а в іграх турніру пам'яті М. Сосюри у підопічних тренера «VIVAD» Віктора Чорного з'явилися суперники куди серйознішого рівня.

18 і 19 березня (субота і неділя) 2023-го року відбудуться матчі запланованого туру вищезгаданого турніру, які й визначать остаточні турнірні підсумки. Поки що лідером змагань після чотирьох проведених матчів йде команда «Технофон» із Любара, яка має в активі 10 здобутих очок. Романівський «VIVAD» йде другим, набравши 9 турнірних балів. У суботу, 18 березня, романівчани грати-

муть із командою «Пак-Трейд» (Висока Піч), а їхній основний суперник і нинішній лідер турнірної таблиці «Технофон» гратиме свій заключний матч у неділю, 19 березня, із житомирським клубом «Квага». Якщо «VIVAD» у суботньому поєдинку перемагає, а любарська команда зіграє із «Квага» внічию (чи програє), то переможцем турніру стають романівські футболісти, оскільки у романівчан

Донорська кров – це врятоване життя!

с. 4

Успіх на олімпіаді – це результат співпраці тандему

с. 5

На сцені – не лише «Льонок», і не лише – у Романові

с. 4

перед заключним матчем дуже пристойна різниця між забитими та пропущеними м'ячами (10:3).

Це суто статистичні показники популярного турніру, який, до речі, романівські футболісти вже вигравали. Однак куди важливішим підсумком турніру є спортивно-ігрові кондиції футболістів команди «VIVAD», які готуються до майбутнього футбольного сезону як чемпіони Житомирщини.

Чемпіонат для романівської команди, імовірно, буде насиченим не лише іграми першості та кубка Житомирської області, але й участю у першості України серед аматорських команд. Тож нинішній турнір, який фінішує найближчої неділі, стане черговим етапом підготовки до старту майбутнього футбольного сезону 2023 року.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

**СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?**

ПІДТРИМАЙ СВОБОДУ СЛОВА!

ПЕРЕДПЛАТИ

**на 1 місяць - 12,50 грн,
на 3 місяці - 37,50 грн,
на 6 місяців - 75,00 грн**

у найближчому поштовому відділенні!

Водопостачання покращуємо. Беремось за водовідведення

Віктор Першко

Наприкінці січня 2023-го року ми розповіли про початок заміни насосного обладнання на свердловинах та водопостачальних вежах у селищі Романові.

Упродовж січня – лютого працівники тоді ще РКП «Сервіс» виконали роботи на трьох свердловинах, які забезпечують жителів Романова водою. Зокрема тижень тому роботи із встановлення нового насосного обладнання були проведені і завершені у мікрорайоні свердловини, що забезпечує водопостачання лікарні, адміністративного приміщення Романівської селищної ради, Романівського будинку культури і т. п.

«Тепер нам залишилося замінити комплект водопостачального обладнання на свердловині, яка забезпечує водопостачання у ще одному мікрорайоні, – каже директор підприємства «Комфорт» Валентин Левкович. – Робота це не проста з огляду на низку причин. Обладнання (комплекти насосного устаткування), яке для потреб громади закупив наш депутат Житомирської обласної ради Ігор Ходак, ми могли б встановити на свердловинах Романова трохи швидше, – продовжує пояснювати В. С. Левкович. – Хоча цей процес не такий простий, як здається на перший погляд. Адже у процесі встанов-

лення нових насосів замінюється і водоарматура (труби), і муфти та всілякі інші компоненти сантехнічної фурнітури. До того ж свердловина оснащується не лише новим насосом, але ще й фільтрами та лічильником. Так що обсяги робіт лише на одній свердловині вимагають мобілізації більшої частини працівників нашого колективу, техніки та устаткування. Намагаємося і так працюємо, щоб увесь комплекс робіт на свердловині розпочати і завершити упродовж одного дня. Звісно, не завжди намічені плани та передбачені терміни вдається виконати точно і без перенесення на два-три дні, а то й на тиждень пізніше. Усі знають і бачать, що ледь не щодня у нас трапляються

пориви, а іноді – куди більші аварії, які вимагають негайних дій. Ось основна причина певної затримки із заміною насосів на свердловинах-вежах. Але ж буває, що й негода заважає працювати зладжено та завершити роботи упродовж одного дня. Ще одна обставина – часті повітряні тривоги, а якщо вони супроводжуються відключенням світла, то зрозуміло, що працювати на свердловині ми не можемо. Але попри все вищесказане, плануємо вже у найближчі дні встановити новий комплект насосного устаткування на свердловині у мікрорайоні бані. Це насамперед покращить процес водопостачання і навіть певним чином покращить якість води, яка надходить до наших споживачів».

Коротко про головне

- Порівняно з довоєнним часом кількість злочинів у країні зменшилася на 10%, – Ігор Клименко.
- Партизани у Херсонській області підірвали залізничну колію.
- Посівна кампанія стартувала на Миколаївщині.
- Окупанти відбирають у жителів окупованої Херсонщини телефони і перепродають, – Генштаб.
- У Молдові проросійську партію звинуватили у спробі держперевороту.
- НБУ збільшив кількість системно важливих банків. Тепер їх 15.
- Оборонний бюджет України у 2023 році планують збільшити на пів трильйона грн.
- В Україні подорожчала курятина.
- На Херсонщині на місяць скасували «сухий закон».
- Укрпошта закупила 20 електровелосипедів загальною вартістю понад 1,4 млн грн.
- Укрзалізниця запустить прямі рейси до столиці Польщі.
- У Польщі частині українців скасують соцвиплати.
- За рік в Україні побільшало людей, які говорять українською, – опитування.
- У Маріуполі запрацювало українське радіо, – радник мера.
- Зеленський присвоїв звання Героя України розстріляному воїну ЗСУ Олександрю Мациєвському.
- Аудитори виявили 36 незаконних новобудов на території Києво-Печерської лаври.
- Синоптики повідомили про потепління у найближчі дні.
- У 3-х містах на заході України запустять мережі станцій якості повітря.
- У США відбудеться турнір, кошти з якого підуть на відновлення спортивної інфраструктури в Україні.

Юристи системи БПД консультують щодо кредитних зобов'язань на час дії воєнного стану

Верховною Радою України було ухвалено Закон України № 2120-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану».

Законом передбачено, що на час дії воєнного стану та протягом 30 днів після дня його припинення або скасування споживач не буде нести відповідальності перед кредитором у разі прострочення виконання зобов'язань за споживчим кредитом:

- громадяни звільняються від обов'язку сплачувати неустойку (штраф, пеню) та інші штрафні платежі, передбачені кредитним договором;

- фінансовим установам заборонено збільшувати процентну ставку за користування кредитом у разі прострочення внесення платежів (крім випадків, коли зміна процентної ставки встановлена кредитним договором).

- відсоткова ставка в разі несвоєчасної сплати кредиту не збільшується. Будь-які пені, штрафи тощо, які нараховує банк за несвоєчасну сплату кредиту, починаючи з 24 лютого 2022 року, банк має списати.

У разі, коли вчасно сплачувати кредит можливості немає, краще звертатися до банку із заявою про надання кредитних канікул.

Однак звертаємо увагу, що ухвалення рішення про надання кредитних канікул є його правом, а не обов'язком.

Якщо банк все ж включив до суми заборгованості неустойку (штраф, пеню) у період від 24 лютого 2022 року, письмово зверніться до нього з вимогою списати відповідні штрафні борги. Автоматично такий борг не списується!

Як діяти, якщо особа не в змозі погасити заборгованість у визначені банком строки?

Звернутися до банку для проведення реструктуризації боргу. Це надасть можливість отримати більш зручні умови повернення кредитних коштів, наприклад зменшити відсотки чи відстрочити платежі на певний час.

Рішення щодо реструктуризації або застосування пільгових умов банки ухвалюють індивідуально. На нього впливають різні фактори:

- політика банку;
- наявність постійних доходів у боржника;
- сума кредитної заборгованості;
- кредитна історія тощо.

Звертаємо увагу, що остаточне рішення щодо застосування реструктуризації залишається за фінансовою установою.

Щодо накладення арешту на банківські рахунки під час дії воєнного стану

Відкривати виконавчі провадження, арештовувати банківські рахунки боржника не можна лише на окупованих територіях. Тож арештувати кошти на рахунок під час дії воєнного стану всі ж можуть. Однак арешту не можуть підлягати банківські рахунки зі статусом пенсійного, соціального, зарплатного, стипендіального тощо. Також законодавством передбачається захист від арешту на окремі види допомог, а саме:

- вихідна допомога, що виплачується у разі звільнення працівника;
- компенсація працівнику витрат у зв'язку з переведенням, направленням на роботу до іншої місцевості чи службовим відрядженням;

- польове забезпечення, надбавки до заробітної плати, інші кошти, що виплачують замість добових і квартирних;
- матеріальна допомога особам, які втратили право на допомогу з безробіття;
- допомога сім'ям із дітьми;
- допомога на лікування та поховання тощо.
- споживач звільняється від обов'язку сплати кредитодавцю неустойки (штрафу, пені) та інших платежів, сплата яких передбачена договором про споживчий кредит за прострочення виконання споживачем зобов'язань за таким договором;
- неустойка (штраф, пеня) та інші платежі, нараховані після 24 лютого 2022 року, сплата яких передбачена договором про споживчий кредит, підлягають списанню;
- у разі невиконання зобов'язань за договором про споживчий кредит забороняється збільшення процентної ставки за користування кредитом, крім випадків, коли встановлення змінюваної процентної ставки передбачено кредитним договором чи договором про споживчий кредит;
- є правомірним з боку кредитора не скасовувати відсотки за користування кредитними коштами.

Щодо списання кредитів на житло та авто, яке було пошкоджено або зруйновано під час війни

Підстави для замороження або несплати кредитних платежів за іпотечним або автомобільним кредитом регулюються прийнятим від 1 грудня Верховною Радою України законопроектом №7441-1 (далі – Закон) щодо списання кредитів на житло та авто, яке було пошкоджено або зруйновано під час війни.

Закон передбачає:

- заморожування платежів за іпотечними та автомобільними кредитами фізичних осіб внаслідок пошкодження або знищення майна через воєнні дії та за наявності підтверджуючих документів;
- повне списання кредитів за наявністю певних випадків, таких як знищення нерухомості внаслідок війни.

Умовою списання кредитів є відсутність простроченої заборгованості станом на 23 лютого 2022 року більше ніж 7 днів.

Прийнятий закон частково пом'якшить збитки від втрати активів для тих громадян, які купували житло й авто в кредит для особистого користування. Стосується насамперед: нової нерухомості, квартир, інших житлових приміщень у будівлі, об'єктів незавершеного будівництва, рухомого майна у вигляді автомобілів.

Закон також пропонує відповідні пільги за кредитами для громадян, якщо нерухомість чи авто пошкоджені чи знищені внаслідок бойових дій або залишилися на тимчасово окупованій території.

Щоб тимчасово зупинити платежі за іпотечним або автомобільним кредитом, позичальник має звернутися до банку, який видав кредит, із відповідною заявою.

Поставити додаткові правові запитання можна у контактному центрі системи безоплатної правової допомоги за

телефоном 0 800 213 103 або звертайтеся до Бердичівського місцевого центру з надання БВПД за адресою: м. Бердичів, вул. Чорновола, 9 чи телефонуйте нам: (068) 291-9018.

У 25 разів більше шкідливих металів у ґрунтах: як війна забруднює родючі чорноземи та чи можна їх відновити

Вже цієї весни українські аграрії засіюватимуть на чверть менше земель, ніж до повномасштабної війни. Такі підрахунки озвучили у Міністерстві аграрної політики та продовольства України.

Основна причина – окупація та замінування полів. Це, безумовно, вплине на обсяги зібраного врожаю у 2023 році. Утім, на врожайність тепер впливатиме не лише кількість, а й якість аграрних земель. Бо ж навіть на звільнених від росіян та згодом від боеприпасів територіях ґрунти – вже зіпсовані. Вчені кажуть: розриви мін та авіабомб неабияк зіпсували властивості нашого чорнозему. Як війна вплинула на родючість українських земель та чи можна її відновити – розбирались у Центрі громадського моніторингу та контролю.

Забруднили снарядами

Кожен снаряд, міна чи авіабомба, що впали на українську землю, не лише вбивають наших захисників та цивільних, а й шкодять родючості ґрунтів. Адже вибух – це завжди хімічна реакція, і внаслідок розриву снаряду до землі потрапляють важкі метали, сірка та азот. У Держекоінспекції підрахували, що лише за перші 10 місяців повномасштабної війни небезпечними речовинами росіяни забруднили понад 280 тис. квадратних метрів ґрунту. Це, до порівняння, більше за площу Великої Британії. Загалом, за підрахунками Української природоохоронної організації, боеприпасами та шкідливими речовинами в Україні може бути забруднена майже тре-

Джерело: "Суспільне Дніпро"

тина площ. Вже зараз на деяких ділянках фронту вміст важких металів у ґрунтах подекуди у 25 разів перевищує норму. Про це під час брифінгу у Медіацентрі Україна – Одеса повідомила Лоріна Федорова, експертка зі сталого сільського господарства ГО «Екодія».

«Найбільш забруднені землі на лінії фронту – економічна зона Донбасу, де війна триває з 2014 року. Та й до війни вона була навантажена з екологічної точки зору. Вміст шкідливих металів, таких як мідь, свинець, кадмій, хром, стабільно перевищує норму у 3–4 рази, а на деяких ділянках норма перевищена у 25 разів», – зазначила експертка.

Забруднення ґрунтів не лише знизить родючість посівних площ, а й матиме вплив на людей. Екологи зазначають, що шкідливі

речовини з ґрунту надалі потраплятимуть і у підземні води та безпосередньо у врожай. Що, безперечно, позначатиметься на здоров'ї споживачів таких продуктів.

Чи можна відновити забруднені землі та скільки часу на це потрібно

Українська влада та екологи вже шукають способи очищення землі від наслідків війни. Приміром, при Державній екоінспекції створили спеціальну робочу групу, яка оцінює шкоду, завдану природним ресурсам, та розробляє методи її ліквідації.

За підрахунками Київської школи економіки, вартість обстеження та розмінування постраждалих від війни земель

оцінюється у \$436 млн. Вартість подальшої рекультивації земель із пошкодженим родючим шаром ґрунту – майже \$40 млн. На цей процес можуть знадобитись десятиліття.

Основний метод відновлення ґрунтів – так звана консервація, тобто полишення будь-якої діяльності на цій території, доки земля природним способом не відновиться. Однак частина земель вже не зможе повернутись у довоєнний стан. Інші – будуть непридатні для ведення сільськогосподарської діяльності понад 100 років, певна Лоріна Федорова, експертка зі сталого сільського господарства ГО «Екодія».

«Є такі ділянки, які неможливо відновити технологічно, – це буде занадто дорого та економічно недоцільно», – резюмувала експертка.

Досвід ліквідації наслідків Першої світової

Подібні виклики із відновлення ґрунтів після війни мали й інші європейські країни. Приміром, Франція та Бельгія. У Франції після Першої світової були створені так звані червоні зони, звідки виселили усіх жителів, а будь-яка діяльність була заборонена. Зокрема, таким місцем стала площа понад 1200 кв. км у районі Верденської битви. Однак вже за кілька десятиліть за допомогою очищення та природнього відновлення землі цю ділянку вдалось зменшити до розмірів близько 100 кв. км.

«Якщо дивитися на досвід Франції, після Першої світової війни, через 10–20 років, вона повернула велику частину з консервації, але якась частина законсервована і досі, через понад 100 років після закінчення війни», – зазначила Лоріна Федорова.

Гривня зміцнюється: що буде з курсом валют навесні

Кінець зими для економіки України в цілому та, зокрема, банківської системи виявився несподівано сприятливим.

Країна, хоч і з втратами, та все ж пережила перший воєнний рік, загроза тотального блекауту відпала, а населення почало більше довіряти банкам. Позначилось це й на курсі гривні. У лютому він помітно зміцнів, а вартість долара в обмінниках опустилась нижче психологічної позначки у 40 гривень. Чому так відбулось та чи продовжить гривня зміцнюватись навесні – розбирались у Центрі громадського моніторингу та контролю.

Кінець енергетичної кризи та «зернові» гроші

Курс гривні до долара потрохи зміцнювався протягом усього лютого. Ще в перших числах долар в обмінниках можна було придбати в середньому за 40,5 грн, а вже наприкінці місяця – гривня зміцнилась до позначки у 39 гривень за долар.

Причинами для такого покращення економіки, зокрема, називають збільшення експорту

зерна через українські порти, що призвело до збільшення пропозиції валюти у країні загалом. Також з позитивних факторів – країна пережила зимову енергетичну кризу, викликану регулярними обстрілами нашої інфраструктури з боку росіян. А загроза тотального блекауту і зовсім відпала.

На думку члена ради Національного банку України Василя Фурмана, також на зміцнення нацвалюти, як і щороку, вплинув сезонний фактор. Зокрема наближення посівної кампанії.

«Протягом останніх тижнів гривня посилювалась. На такий тренд впливало дуже багато факторів. Перший – професійні дії Нацбанку і ті заходи, що вживав Національний банк, які пов'язані з тим, що люди можуть розміщувати кошти на депозитах у валюті. Другий фактор, який впливає на курс гривні, – сезонний фактор. Це було і до війни, що весною гривня себе дуже гарно почуває. Третій фактор – комунікаційний. Люди сьогодні довіряють гривні», – під час брифінгу у Медіацентрі Україна – Укрінформ заявив Фурман.

Банківська система, попри війну, стабільна

На утримання та зміцнення курсу нацвалюти впливає і загальна стабільність банківської системи. Попри війну, фінустанови торік показали неабияку стійкість, особливо порівняно із кризою 2014–2015 років. Тоді через початок бойових дій на Донбасі, анексію Криму та триразову девальвацію гривні збанкрутували сотні банків. У 2022 – припинили роботу лише поодинокі фінустанови.

Ба більше, за даними голови Ради Незалежної асоціації банків України Олени Коробкової, банківська система завершила рік із прибутками. Хоча й меншими, ніж у 2021 році.

«Обсяг гривневих коштів населення в банках за минулий рік збільшився на 18,8%, а коштів бізнесу – майже на 12%. Попри війну, банківська система завершила 2022 рік з прибутком: його показали 46 з 67 банків. Порівняно з попереднім роком прибуток банківського сектору скоротився на 68%. У 2022 році прибуток склав 24,7 млрд грн. У 2021 було 77,4 млрд. Але банківська система прибуткова і є стійкою», – повідомила Коробкова.

Ще одним наочним підтвердженням стабільної роботи бан-

ківської системи є збільшення золотовалютних резервів: в січні їхній обсяг сягнув майже \$30 млрд. Це більше, ніж на початку повномасштабного вторгнення рф в Україну.

Прогнози оптимістичні

Нині курс гривні до іноземних валют залишається стабільним, і банкіри сподіваються, що найближчим часом він суттєво не зміниться, – вважає голова Ради НАБУ (Незалежна асоціація банків України) Олена Коробкова.

«В осяжній перспективі НБУ дотримуватиметься політики фіксованого курсу "гривня-долар" на позначці 36,6. Це означає, що вулчаний курс буде на позначці 39–41. Євро залишатиметься дорожчим і коливатиметься відповідно до світового ринку в контексті співвідношення "долар-євро", – повідомила Коробкова.

Водночас інші експерти прогнозують не лише утримання гривні на тому ж самому рівні, а й її подальше зміцнення. Утім, незначне. Керівник відділу аналітики Concorde Capital Олександр Паращій припускає, що американська валюта може подешевшати приблизно на 10–20 копійок. Суттєвішого зниження, за його словами, очікувати не варто.

Донорська кров – це врятоване життя!

Віктор Першко

У Романові 13 березня 2023-го року було проведено День донора.

Із 9:00 до 13:00 на базі КНП «Романівська лікарня» проходив прийом (здача) крові, який провадили працівники КНП «Житомирський обласний центр крові». Після проведених перевірок та аналізів донорами у Романові стали 39 осіб. І у числі донорів, які того дня долучилися до благородного і кінцево необхідного у нинішні часи процесу, були посадовці, працівники селищної ради і виконуючий обов'язки Романівського селищного голови Юрій Чумаченко.

Найпершим чином слід зауважити, що навіть у відносно мирні часи, коли у Романові оголошувалася чергова акція зі здавання крові, охочих чи свідомих громадян, які розуміли важливість такого процесу, на території Романівської селищної ради було значно більше. І в популяризації цієї місії варто пропрацю-

вати усі можливі джерела поширення інформації та роз'яснення рятівної складової донорства.

39 донорів і 17 літрів крові – підсумок донорського дня у Романові. Для громади, на території якої проживають більше 18 тисяч осіб, результат, погодьтеся, слабкий. Звісно ж, не всі мають можливість бути донорами. Але ж крові для потреб країни, для порятунку життя тисяч поранених воїнів ЗСУ сьогодні потрібно у рази більше, аніж будь-коли раніше.

Ну і наостанок про те, як проходить День донора в інших громадах Житомирщини. Чи не найкращими показниками донорської активності і справді потужними показниками здачі донорської крові сьогодні може похвалитися громада міста Бердичева. Наприклад, торік у Бердичеві чотири рази проводились донорські дні. І щоразу охочих здати кров знаходилося від 120 до 170 осіб. Цікаво, що існуюча поряд із Бердичевом Гришковецька громада також відзначилася пристойними результатами у процесі проведення у 2022-му році двох Днів донора, під час яких кров здали майже 240 осіб. Хоча є на Житомирщині й приклади іншого, зовсім протилежного забарвлення. Новоуївинська селищна рада, наприклад, у 2022-му році не спромоглася (а фактично відмовилася) провести хоча б один День донора. І що? І – нічого! Були часи, коли за таке «вільнодумство» у ставленні до проведення Дня донора керівники громади тієї ж громади у Новоуївинську могли б неабияк постраждати. Тим паче – у військовий час.

Втім, про все це варто знати. Потрібно розуміти справжню значимість і важливість проведення Дня донора у громаді. Адже не дарма кажуть, що кров – це життя. Чиєсь врятоване чи збережене життя. То хіба ж цього недостатньо?

Після Рівного романівчани змагалися вже у столиці

Всеукраїнський турнір Legion Fight Grand Prix з бойового самбо пройшов 4-го березня 2023 року у місті Києві.

Серед двохсот учасників із 12-ти регіонів нашої держави участь у турнірі взяли і спортсмени з клубу Underground Romaniv.

Двоє з трьох заявлених спортсменів із Романова, які змагалися під керівництвом свого тренера Д. А. Розвадовського, у напружених поєдинках зайняли призові місця: призерами популярного кубкового турніру стали Єгор Доля та Олег Кіян.

Спортсмени та керівники клубу «Андеграунд» (Романів) висловлюють подяку романівчанину Валерію Кучинському за допомогу та сприяння, яке він надав спортсменам для поїздки на змагання до Києва.

На сцені – не лише «Льонок», і не лише – у Романові

Наталка Рисіч

Нещодавній виступ славетного і відомого далеко за межами Житомирщини Поліського ансамблю «Льонок» у Романівському будинку культури став значимою подією у житті селища.

Те, що зал був заповнений дощенту, те, що до Будинку культури прийшли люди, які давно вже не приходили на побачення із артистами, свідчило і переконувало у тому, що народ, той самий пересічний глядач, скучив за мистецтвом і прагне почути народну пісню у виконанні майстрів. Власне кажучи, нічого особливого у цьому немає, бо рік, що минув, для усіх без винятку людей виявився тяжким, складним і добряче виснажив змучене війною суспільство. Тож мистецтво мусить проявити свою цілющу силу і стати носієм оптимізму, надії та гарних сподівань на те, що ми здолаємо не лише ворога, але й ті перешкоди, які заважали нам жити за мірками справді цивілізованого світу.

Однак варто більш предметно і уважно поставитись саме до завдань, до тих очікувань у середовищі громад сіл та селищ Романівської селищної ради, які сьогодні досягли рівня першочергових завдань. Адже залів для прийому художніх колективів та проведення вечорів-концертів у Романівській громаді достатньо. Тому на концерти, на зустрічі із митцями сцени

чекають жителі щонайменше півтора десятка сіл Романівської громади. Заступник начальника гуманітарного відділу Романівської селищної ради Альона Лободзінська у розмові, що проходила вже після концерту «Льонка» у Романівському будинку культури, зауважила, що добрий відгомін і позитивні відгуки щодо виступів ушлявленого ансамблю неодмінно поширюються у багатьох селах, що входять до складу Романівської селищної ради.

«Те, що люди вже завтра висловлюватимуть свою думку стосовно необхідності проведення подібних мистецьких заходів

у будинках культури Врублівки, Каменя, Биківки, Романівки, у клубах декількох сіл, ми розуміємо і мусимо певним чином реагувати на такі запити та потреби наших людей, – каже А. Ф. Лободзінська. – Звісно, щотижня запрошувати артистів із відомих мистецьких колективів Житомира ми не зможемо через низку причин. Проте хоча б раз на місяць до Романова, а ще краще – до одного із будинків культури Романівської громади мають приїздити гості, яких люди давно чекають. Ми над цим задумуємось і вже працюємо у цьому напрямі. Житомирщина славиться щонайменше десятком відомих колективів, які створені і діють у

інших громадах області. Ось така співпраця, певний обмін мистецькими колективами, свого роду культурно-регіональний обмін творчими здобутками у масштабах Житомирщини також має право на існування і може послужити для задоволення культурних запитів тисяч людей. Звісно, для цього слід провести дуже потужну і плідну підготовчу роботу. Починаючи із підготовки приміщень для приїзду мистецького колективу і встановлення контактів, проведення перемовин із представниками митців сцени. Ми таку роботу вже розпочали і за місяць-півтора навіть у умовах військового часу зможемо порадувати жителів сіл та селищ Романівщини гарними зустрічами із майстрами сцени. Ще одна важлива деталь, про яку варто нагадати і навіть наголосити на її важливості. Йдеться про те, аби залучити до співпраці із артистами, із майстрами сцени наших людей. Аби вони приходили до залів будинків культури, до приміщення клубу не лише як глядачі, але й учасники певного мистецького заходу. Ми реально хочемо відродити чимало забутих традицій, які були властивими для культурного життя села ще двадцять-двадцять п'ять років тому. Ми не будемо і не прагнемо збирати рекордно великі аудиторії на 300–400 осіб, бо на рівні села цього досягти дуже важко. Але й зустріч із ансамблем вокалістів, поетом чи письменником, виступ барда-гітариста за присутності 25-ти, 30-ти, а тим паче пів сотні глядачів – це також подія, яку люди чекають і прагнуть бути хоча б її глядачами. Тож у цьому напрямі ми однозначно будемо наполегливо працювати. Не забуваючи при цьому й про розвиток художньої самодіяльності у наших селах та селищах».

Успіх на олімпіаді – це результат співпраці тандему

Віктор Радчук

Минулий вихід нашої газети вмістив матеріал про здобутки кращих учнів Романівського ліцею, яких вони досягли у ході предметних олімпіад на обласному рівні. Окрім десятикласниці Ксенії Макарчук, трикратним призером обласного рівня стала і дев'ятикласниця Софійка Куб'юк.

Аби з'ясувати конкретні умови і детальніше розповісти про усі обставини, які виникають і які доводиться пережити та відчувати на собі, ми мали змогу розмовляти із Софією Куб'юк та вчителькою географії Романівського ліцею Ольгою Аркадіївною Прогонною.

Звісно ж, наша розмова стосувалася теми участі учнів у предметних олімпіадах, ми спілкувалися і намагалися з'ясувати усі моменти, які виникають у процесі так званого поглибленого вивчення певних шкільних дисциплін. Якщо бути конкретним і об'єктивним, то одразу зауважимо: усіх аспектів процесу підготовки юних талантів та переможців учнівських олімпіад у ході однієї, навіть тривалої, розмови важко з'ясувати, збагнути чи сповна

усвідомити. Насправді робота і співпраця вчителя та учня (у нашому випадку – вчительки географії Ольги Прогонної та її учениці Софії Куб'юк) – це унікальне поєднання самовідданості, відчуття професійного і, мабуть-таки, громадянського обов'язку із неймовірним обсягом працездатності. Скажемо одразу, що за вищеозначеними показниками наші учні та вчителі вже давно заслужили право на входження не лише до освітянської еліти України, але й до рівня європейських стандартів, якби такі хтось намагався встановити. Адже неважко підрахувати, який об'єм навчальних матеріалів, а ще точніше – скільки часу витрачає та ж Софія Куб'юк на

підготовку до участі в олімпіаді на обласному, а сьогодні вже й на всеукраїнському рівні.

Так-так, саме дев'ятикласниця Романівського ліцею нині входить до найреальніших претендентів і кандидатів учнівської команди Житомирської області, яка вже зовсім скоро змагатиметься на всеукраїнському етапі із проведення шкільних олімпіад.

Із чим можна порівняти процес такої підготовки, аби читачі нашої газети сповна і адекватно

змогли оцінити, виміряти і зрозуміти рівень завдань, унікальність ерудиції та інших здібностей тієї ж Софійки Куб'юк? Насправді це – дуже високий рівень суто академічної підготовки учениці, яка засвоює обсяги матеріалів, що порівнюються із тими завданнями, які зазвичай виконують студенти-старшокурсники певних вузів. Можливо, хтось, прочитавши ці рядки, зауважить, що подібні навантаження на дитячий організм не сповна виправдані. Хтозна, якщо до всього, що є у нашому житті, підходити лише із мірками так званого прагматизму, який сповідують чимало наших співгромадян, то про участь у шкільних олімпіадах, про поглиблене вивчення окремих предметів чи про увагу до певних наук можна було б взагалі забути. Мовляв, того, що дає вчитель, а учень (учениця) здобуває на уроці, цілком достатньо, аби скласти відповідні тести чи успішно пройти відповідну атестацію. І тут виникає запитання про доцільність олімпіад, які вимагають зусиль, часу, певних матеріальних ресурсів і т. п. На це питання учні довершеної відповіді не дадуть, але вчителі на тему олімпіад можуть розповісти достатньо багато. Ну а Ольга Прогонна, яка має унікальний досвід різнопланової участі зі своїми вихованцями у шкільних олімпіадах, взагалі може бути експертом у цьому питанні. За її словами, участь в олімпіадах – дещо заформалізована сторінка шкільного і освітянського життя, яка зазвичай визначається певним

місцем, дипломом чи грамотою за підсумками певної олімпіади. Насправді це індивідуально-авторська методика підготовки учня до участі, до змагання із найкращими дітьми в межах громади (району), області чи навіть на рівні всієї країни. Працівники Житомирського інституту післядипломної педагогічної освіти, які зазвичай проводять обласний етап шкільних олімпіад, а потім відповідають за відбір та підготовку учнів до олімпіад всеукраїнського рівня, зазначають, що вихованці Ольги Прогонної із Романова володіють бездоганним рівнем знань та ерудиції і практично щороку входять до складу такої собі символічної збірної Житомирщини.

У цьому році делегатом від Романівщини стала Софія Куб'юк, яка наразі фактично очолює п'ятірку кращих юних географів Житомирщини серед учнів-дев'ятикласників. Ольга Аркадіївна Прогонна, звісно ж, найкраще знає можливості та потенціал своєї учениці і намагається зробити усе можливе, аби до участі в олімпіаді всеукраїнського рівня її (її наша) Софія Куб'юк підійшла у найкращій формі. Те, яким чином, якими зусиллями супроводжується і забезпечується процес такої підготовки, знають лише двоє людей: учителька та її учениця. Однак сьогодні можна точно говорити, що це дуже злагоджений, дружний і потужний тандем творчих особистостей, яким до снаги найбільші вершини. Сумнівів у тому, що вони будуть здобути чи досягнути, просто не виникає.

Подалі від війни: як уряд збирається примусово евакуювати дітей із зон бойових дій

Від 24 лютого 2022 року від війни в Україні постраждали понад 17 тисяч дітей.

За даними державного порталу «Діти війни», за цей період загинули щонайменше 464 дитини, і це не враховуючи дані про зруйновані Маріуполь та Волноваху. На окупованих територіях росіяни незаконно депортували щонайменше 16 тисяч дітей.

Попри обстріли та різноманітні злочини окупантів, досі безпосередньо у зоні бойових дій лише на Донеччині перебувають майже 4 тисячі дітей. Усі вони, за даними ОВА, досі залишаються у небезпеці саме через відмову їхніх батьків чи опікунів евакуюватись. Тож, щоб не наражати дітей на небезпеку, урядовці вирішили примусово евакуювати дітей з-під обстрілів. Як саме це відбуватиметься – розбирались у Центрі громадського моніторингу та контролю.

Найнебезпечніше – у Бахмуті

7 березня Кабінет Міністрів України схвалив механізм примусової евакуації дітей із зон активних бойових дій. Рішення ініціювали та розробили у Координаційному штабі з питань проведення обов'язкової евакуації. Фахівці розробили градації щодо територій бойових дій: території, що перебувають в оточенні чи блокуванні; населені пункти, де ведуться бойові дії; та ті, де бойові дії можливі у майбутньому.

Попри те, що бої нині тривають у 132 громадах, поки дітей примусово вивозитимуть лише із міста Бахмут Донецької області. Там, за даними міністерки з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, залишаються ще 38 неповнолітніх.

Надалі ж, звідки саме евакуювати дітей, вирішуватимуть в ОВА. Рішення мають погодити з військовими та Координаційним штабом з питань проведення обов'язкової евакуації населення.

Батьки, замість рятувати, наражають дітей на небезпеку

Частина людей, які проживають у зоні бойових дій, попри небезпеку, відмовляються виїжджати. Приміром, у місті Вугледар на Донеччині, що фактично повністю зруйноване та яке постійно штурмують окупанти, – досі залишаються близько 300 жителів. Усіх неповнолітніх звідти вдалось вивезти, однак цей процес тривав увесь рік повномасштабної війни.

Деякі жителі населених пунктів, що залишаються під обстрілами, перебувають у стресі та вже не можуть адекватно оцінювати безпеку. Як наслідок – страждають діти, які самостійно не можуть покинути зону бойових дій.

Такими випадками рясніють новини. Приміром, в Авдіївці на Донеччині від серцевого нападу померла 6-річна дівчинка. Дитина жила під обстрілами у підвалі. Родина дівчинки, її бабуся та дідусь, відмовлялись евакуюватись. Про це повідомив голова Авдіївської військово-цивільної адміністрації Віталій Барабаш.

У Куп'янському районі Харківщини, який пережив окупацію, а нині перебуває під постійними обстрілами, багатодітна родина із 10 дітьми також відмовлялась від евакуації. Допомогу у переїзді пропонували соціальні служби та волонтери, однак батьки дітей, 9 з яких прийомні, – відмовлялись. Доки їх не переконала сама перелякана малеча, розповідають у матеріалі ТСН.

Тож рішення уряду примусово вивести неповнолітніх із небезпечних міст, за словами Ірини Верещук, має спонукати батьків більш зважено підходити до питання евакуації їхніх дітей.

Як це відбуватиметься

Вивезенням неповнолітніх із зон бойових дій займатимуться спеціальні евакуаційні групи. До їхнього складу входитимуть представники органів місцевого

самоврядування, працівники соціальних служб та поліцейські. Дітей із Бахмута вивозитимуть у примусовому порядку, однак із батьками – не розлучатимуть. Ті, за рішенням урядовців, тепер не мають права відмовлятися від евакуації дитини та муситимуть супроводжувати її до місця призначення.

«У жодному разі дитину розлучати з родиною не будемо. Якщо дорослий узгає рішення, він має підписати відповідну форму і відмовитись від евакуації. Якщо є малолітня дитина на утриманні, ця опція не працює щодо одного з дорослих. Вони зобов'язані супроводжувати дитину до місця, куди буде здійснюватись евакуація», – пояснила Ірина Верещук в ефірі Національного телемаєрафону.

Однак віцепрем'єрка не роз'яснила, як правоохоронці й евакуаційні групи повинні діяти, якщо батьки категорично відмовляються виїжджати із зони бойових дій.

«Досвід останнього місяця показує, що якщо наша Нацполіція чи евакуаційні групи прибувають на місце, де перебувають дитина з дорослим, люди зазвичай не відмовляються. Нам головне знайти ці локації», – уточнила Верещук.

В умовах інтенсивних бойових дій для правоохоронців є проблемою не лише вмовити жителів евакуюватись, а й просто знайти їх. Бо більшість мешканців, які лишились під обстрілами, в тому числі і діти, – проживають у підвалах та майже ніколи не виходять на поверхню.

Поліський соловейко

Надія Бучко

Очі як зорі! Великі, карі і... іскряться променистим теплом, теплом рідним, щирим. Здається, знайомі все життя. Спілкування з такою людиною – вітха, бо той позитивний посыл захоплює й заспокоює. Яке щастя бути поруч цієї світлої душі, запоручитися у важку хвилину підтримкою. Такі не покидають, не зраджують.

За кілька хвилин нашого знайомства він був потрібний, здавалося, усьому світові: щось питали, радилися, пропонували – і його хватало для всіх. Та й оточення таке ж доброзичливе, легке й навіть святкове.

Склялося враження, що ця людина найщасливіша у світі.

Я так і запитала.

– Я щасливий, бо займаюся улюбленою справою, уже маю успіхи й вірних друзів, – почула у відповідь.

– А кохана дівчина? – якось само собою попросилося запитання.

В очах поволокою майнув на якусь мить смуток, погляд гайнув у вікно, затуманився спогадом.

– Та... батьки були проти. Шкодуно. Були зустрічі. Але такої більше не зустрів...

У селі Калинівка на Олевщині сім'я Будніків багата синами. Сергій і Олексій росли-зростали в лоні природи. Батько Володимир Степанович працював лісником, і хлопці змалечку не раз зустрічали схід сонця в чарівному царстві природи, захоплювалися тією неповторною красою Поліського краю. А коли захід обцілював землю на ніч, мама Валентина Степанівна, голублячи своїх діток, розказувала їй розказувала про той дивовижний світ природи.

Олексій із дитинства сприймав усе навколо себе витончено-захоплююче. Був закоханий у звуки природи, музики, поетичне слово, пісню. Колискою його таланту були українські народні пісні бабусі Єви, якій він завдячує й уклоняється доземно.

А сцена! Там юнака перетворював талант у казкового лицаря пісні. Голос злітав до піднебесся, і все його ество було у поєднанні з тими заворожуючими звуками.

Ще з дитинства люди казали, що то наш олевський соловейко, а тепер таке відчуття, нібито Бог послав на нашу землю українську той талант, щоб пробудити в душах людей бажання бачити цей світ прекрасним, творити й насолоджуватися життям.

Олексій Буднік професійну освіту здобував у Житомирському училищі культури і мистецтва ім. І. Огієнка. Саме тут, у училищі, його талант запримітила викладачка Марія Купріна. Вона підтримувала юнака в його натхненній праці боротьби за свій зоряний шлях. І ось перший успіх! В Олевську Олексій став володарем гран-прі на фестивалі «Зорі над Убортю».

Професійне навчання юнак продовжив на музично-педагогічному факультеті Житомирського державного педагогічного університету ім. Івана Франка.

Молодий і талановитий, він зразу ж полонив фольклорний ансамбль «Родослав», де став солістом й окрасою, гордістю колективу. Тепер Олексій має високе творче визнання не тільки в Україні, але й за кордоном. Юнак нагороджений безліччю грамот, дипломів, подяк, гран-прі. У 2021 р. співак відзначений грамотою профспілки Кабміну України за участь у фестивалі «Яблуневий спас» у Тернополі та дипломом лауреата всеукраїнського фестивалю «Галицький шлях» у Львові. Навіть у жорстокий час пандемії в режимі онлайн отримав гран-прі

на фестивалі «Мелодії добра» у Полтаві, перше місце на фests-конкурсі «Таланти України» на Волині, перше місце і диплом на конкурсі «Таланти XXI століття» у Харкові. Гордістю є диплом за популяризацію української пісні в Америці від Ethn. om. Radio. Олексій виступає з концертними і сольними номерами не лише в Україні, але й за її межами. Його радо вітала Польща й Німеччина. Наш золотий голос Полісся пройшов відбір для участі у фестивалі української пісні к США, але страшним горем впала на нашу землю війна. Олексій зайнявся благодійною діяльністю, бо кожен має стати на захист Батьківщини в міру своїх можливостей. Юнак каже: «24 лютого, як і для всіх, для мене був шоковим днем. І він не покидав мене, напевно, кілька тижнів. І як це не дивно, вийти з цього стану найбільше допомогла музика і пісня. Із часом народжувалися пісні воєнної і патріотичної тематики: «Війна», «Ой палала ніч»... Розпочалася благодійна концертна діяльність: сольні концерти, участь у збірних. Не рахував, але їх було більше 50. Виступи для звичайних глядачів, а найбільше – для воїнів-захисників. І це по всій Україні й навіть у Польщі.

Олексій Буднік – син Олевщини, але зріднився з нашим Романівським краєм. Маючи високу й чисту душу, закохану в прекрасне, романівці вміють цінувати талант.

Олексій приїхав у Романів із концертною програмою «Лише в нас на Україні!», а ще – він частий гість концертних програм. За ці щасливі хвилини маємо завдячувати нашому почесному громадянину Романівщини Михайлові Назарцю. Їх обох багато років поєднує висока професійна співпраця у музично-поетичній творчості. Живуть в унісон: наснага творчості, уміння бачити прекрасне й дарувати людям.

пісню «Ми – козаки», у підручнику для першого класу – пісню «Осінь». У 143 відеовиконаннях звучить пісня «Маленький козак», яка зайняла призове місце на конкурсі в Болгарії. У минулому році Михайло Назарець отримав звання «Заслужений діяч естрадного мистецтва України».

Олексій Буднік нагороджений Подякою за активну благодійну творчу діяльність від Житомирської військової адміністрації.

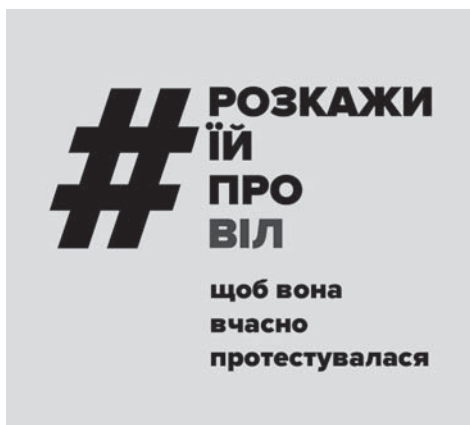
У здобутку Михайла Назарця 35 музичних альбомів із свідоцтвом авторського права. І це він заснував у Романові при Будинку культури вокальну студію «Маркус», яка має звання народної, його ж гордістю є знамените вокальне тріо «Росава». А у підручнику «Музичне мистецтво» для 5 класу учні всієї України вивчають

Теперішні концерти «Обнімаю пісню тебе», «Україна – наша душа», «За все я дякую тобі», «Лише в нас на Україні!» є високодуховними і зворушливими до сліз.

Активна благодійна творча діяльність і допомога ЗСУ – це сьогоднішня мета життя Олексія Будніка, нашого золотого голосу Полісся!

В Україні стартує кампанія #розкажійпроВІЛ

Серед усіх людей, які живуть з ВІЛ в Україні, третина – жінки. Такі дані Центру громадського здоров'я МОЗ України станом на жовтень 2022 року.

Це близько 80 тисяч жінок, які могли запобігти інфікуванню, вчасно протестуватися та почати приймати ліки одразу, щоб жити звичним життям без жодних наслідків для здоров'я.

З ініціативи проекту USAID «Інновації для подолання епідемії ВІЛ» стартує інформаційна кампанія #розкажійпроВІЛ до Дня поширення інформації щодо ВІЛ/СНІД серед жінок та дівчат:

- розкажіть свою історію чи історію жінки або просто поділіться інформацією про ВІЛ у соцмережах з #розкажійпроВІЛ;
- поширте із хештегом кампанії допис/статтю/твіт/сторіс із закликом долучитися до кампанії й поділитися власними історіями того, як вони живуть з ВІЛ або вперше про нього дізналися;
- використайте для цього ілюстрації, створені для цієї кампанії.

Досі близько 30 тисяч жінок, які живуть із ВІЛ, не знають, що вони інфіковані. ВІЛ шодня тихо і незворотно руйнує їхнє здоров'я. Щоб цього не

сталося з твоїми близькими і знайомими, розкажи їм, що:

- У двох із трьох випадків ВІЛ передається під час сексу, ще третина – ін'єкційно. Тобто таке просте правило, як використання презерватива щоразу під час сексу, може на дві третини зменшити поширення ВІЛ.
- Незахищений секс, спільне вживання наркотиків тощо протягом останнього року означає, що людина в групі ризику. Бажано якнайшвидше пройти тестування на ВІЛ, аби переконатися, що все гаразд.
- Тестування на ВІЛ – безоплатне, тест можна пройти як у медичному закладі, так і у неурядовій організації. Час проходження тесту триває до 15 хвилин. Все абсолютно конфіденційно.
- Лікування на ВІЛ також є безоплатним. Отримати терапію можна після підтвердження діагнозу у будь-якому АРТ-сайті України.
- Жінки, які живуть з ВІЛ, можуть народити здорову дитину. Без лікування та профілактики до 30% новонароджених успадкують ВІЛ від своєї матері, з лікуван-

ням цей відсоток майже сягає 0. Тестування на ВІЛ є обов'язковим під час взяття вагітної на облік, але краще перевіритись ще до планування вагітності.

• Профілактика ВІЛ існує! Йдеться про захищений секс, безпечне вживання наркотиків, безпечні вагітність і пологи, до-контактну профілактику та постконтактну профілактику ВІЛ, а також про лікування як профілактику.

• З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну частота гендерно обумовленого насильства зросла. Згвалтування – це воєнний злочин, який окрім всього тягне за собою вищі ризики інфікуватися ВІЛ. Примусовий статевий акт більш травматичний, а тому більш вірогідно, що вірус проникне в організм через кров та сперму.

• Якщо людина мала ризиковану ситуацію протягом останніх 48 годин, їй варто якомога швидше звернутися до медичного закладу для початку постконтактної профілактики ВІЛ.

Джерело: МОЗ України

Гороскоп на тиждень 15 березня - 21 березня

ОВЕН
Ніщо не падає з неба – істина, з якою вам доведеться стикатися увесь тиждень. Але не засмучуйтеся – поруч є перевірені люди.

ТЕЛЕЦЬ
Загалом тиждень дуже позитивний, але утримайтеся від прийняття необдуманих рішень, які можуть вам нашкодити.

БЛИЗНЮКИ
Вся увагу на фінансову сферу: якщо є борги – віддайте якомога швидше. Утримайтеся від шумних компаній і нових знайомств.

РАК
Досить сприятливий тиждень, окрім понеділка, коли можливий конфлікт з начальством. Ваша енергія битиме ключем.

ЛЕВ
Усе може піти не так, як ви чекали: тихо і розмірено. Тому не форсуйте події і накопичуйте сили для подальших досягнень.

ДІВА
Ваша педантичність і пунктуальність стануть, як ніколи, у нагоді. Починаючи з п'ятниці, не плануйте ніяких серйозних справ.

ТЕРЕЗИ
Тиждень дуже активний, але будьте обережними: ваша схильність до протиріч може викликати конфлікти.

СКОРПІОН
Усе важливе плануйте на першу половину тижня. Також зорі радять тримати під жорстким контролем фінансову сферу.

СТРИЛЕЦЬ
Уникайте вартісних покупок. Краще присвятити час турботі про себе і зайнятися саморозвитком.

КОЗЕРІГ
Доведеться спілкуватися з чиновниками, переконати яких буде ой як нелегко. Тиждень сприятливий для публічних виступів.

ВОДОЛІЙ
У першій половині тижня захочеться сховатися від усіх. Але зараз не час відпочивати – дійте, використавши увесь потенціал.

РИБИ
Відкладіть важливі розмови на кращий час. Першу частину тижня краще присвятити справам, які вимагають зосередження.

Смачного!

Соковиті вареники з м'ясом на парі

Інгредієнти для тіста: 15 г пресованих живих дріжджів (або 10 г сухих), 250 мл теплого молока, 1 яйце, 1 ч. л. цукру, 1 ст. л. соняшникової олії, 450 г борошна, дрібка солі. **Для начинки:** 350 г свинячого фаршу (задня частина), сіль та чорний мелений перець до смаку.
• Для тіста викладіть у миску 15 г пресованих дріжджів, додайте

1 ч. л. цукру та добре перетріть. Влийте 1 ст. л. соняшникової олії й трохи перемішайте.

• У невеликій каструлі трохи підігрійте 250 мл молока. Додайте тепле молоко у миску з дріжджами та вбийте яйце. Перемішайте та потроху вводьте 450 г борошна. Замісіть однорідне еластичне тісто.

• Накрийте миску з тістом кухонним рушником і залиште у теплому місці на 40 хвилин.

• Якщо ви хочете зробити фарш самостійно, перекутіть свинину на м'ясорубці. Нам знадобиться приблизно 350 г фаршу. Посоліть і поперчіть його до смаку і перемішайте.

• Коли тісто підніметься, обімніть його та розкачайте.

Зробіть скляною кружечки та сформуєте вареники з м'ясною начинкою.

• Для приготування можна використовувати пароварку або нав'язати на велику каструлю кілька шарів марлі, добре закріпити, аби вона не торкалася води. Каструлю попередньо наповніть водою приблизно до половини та викладайте вареники зверху на марлю, накрийте кришкою. Також можна скористатися спеціальним пристроєм для варіння на пару в каструлі або й звичайним металевим ситом.

• Варити вареники на парі потрібно 15-20 хвилин. Час потрібен для того, щоб фарш та пухке тісто повністю приготувалися.

Рецепт пасти з консервованої квасолі

Інгредієнти: 500 г білої консервованої квасолі (або відвареної), 1 зубчик часнику, 1 ст. л. соку лимона, 1 дрібка зіри, 1 дрібка кунжуту, 3 ст. л. оливкової олії, сіль та перець до смаку, багет для подачі.

• Відкрийте банку консервованої білої квасолі та злийте рідину в окрему ємність. Вона може знадобитися пізніше для отримання потрібної консистенції пасти. Або відваріть бобові, як це ви зазвичай робите. Відвар теж злийте, щоб його потім використати за необхідності. Нам потрібно 500 г.

• Перекладіть квасолю у чашу блендера. Якщо не маєте цього кухонного гаджета, скористайтеся товкачиком, яким робите картопляне пюре. Хоча в цьому разі паста не буде мати ідеально однорідної консистенції.

• До квасолі додайте 1 зубчик часнику, влийте 1 ст. л. соку

лимона, 3 ст. л. оливкової олії та всипте 1 дрібку зіри. Посоліть та поперчіть до смаку.

• Перебийте масу за допомогою занурювального блендера в однорідну та ніжну пасту. Якщо вона виходить сухою, додайте трішки рідини, яку ви злили з консервованої квасолі, чи відвару, який залишити після варіння бобових.

• Перекладіть готову закуску з квасолі у глибоку тарілку, посипте дрібкою кунжуту та полийте 1 ст. л. оливкової олії. Подавайте з багетом.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Правильний догляд за орхідеями для новачків: цвітуть немов божевільні

Рекомендації з догляду для тих, хто тільки починає знайомитися з орхідеями.

Захоплення орхідеями по праву називають абсолютно особливою сферою квітництва. Ці дивовижні рослини настільки унікальні і за формою зростання, і за типом кореневища, що зараховувати їх до звичайних квітучих культур було б справжнім злочином.

Серед орхідей є величезна кількість як найвитриваліших і найневибагливіших, спеціально адаптованих до кімнатних умов, так і дуже примхливих, здатних рости тільки в оранжереях або спеціальних вітринах.

Тим, хто тільки знайомиться з цими екзотичними рослинами, зорієнтуватися в тому, що ж саме необхідно конкретній орхідеї, і зважитися поповнити свою колекцію тропічними зірками досить важко. І рекомендація тут може бути тільки одна – починайте з малого.

Вибирайте з розумом, або починаємо з малого

Якщо ви тільки починаєте захоплюватися орхідеями і незважаючи на зачарованість красою суцвіть боїтеся завести у себе таку красуню з причини складного догляду, почніть з найбільш непримхливих представниць сімейства. Знайомство з орхідеями краще почати зі стійких до захворювань і стандартних за своїми вимогами сортів і видів. Для новачків у питанні вирощування орхідей найкраще підходять фаленопсиси. Малайські квіти або орхідеї-метелики виділяються не тільки дивним довгоцвітінням. Ці орхідеї дійсно прості у

догляді і на них найкраще за все навчатися поводженню з усіма представниками цих дивовижних рослин.

М'яке світло – запорука краси орхідеї

Правильно оберіть освітлення для орхідеї. Ці тропічні квіти в кімнатних умовах належать до світлолюбивих культур, але при цьому прямі сонячні промені вони не переносять.

На квітки і листя орхідей, а тим паче на прозорі горщики, якщо орхідеї вирощуються в спеціальних ємностях і належать до здатних до фотосинтезу видів, не повинні потрапляти промені сонця.

Орхідеї потрібно розміщувати у тих вікон, які виходять на захід або схід. Найбільш тіньовитривалими з усіх орхідей є якраз фаленопсиси, які можуть змиритися з умовами вікон північної орієнтації.

Розумний полив орхідей

Влаголюбивість орхідей та їхнє тропічне походження не повинні вводити вас в оману. У більшості випадків достатньо поливати орхідеї близько одного разу на тиждень. Поливати орхідею краще методом занурення у воду або душовим методом, при цьому перший спосіб набагато простіший і надійніший. У ємність з дощовою або іншою м'якою водою занурюють горщик з орхідеєю так, щоб субстрат добре просочився вологою (не більше ніж на 20-30 хвилин). Якщо вам пощастило і водопровідна вода у вас не жорстка і підходить для догляду за кімнатними рослинами, то рослини можна і зовсім підставити під кран або просочити субстрат за допомогою душі, але пам'ятайте, що вода у жодному разі не повинна бути холодною. Як тільки вода цілком просочить субстрат, акуратно вийміть ємність на підставку або піддон і дайте стекти всій зайвій воді (вона не повинна застоюватися навколо коріння орхідей і залишатися в піддоні).

Закінчення у наступному номері.
Джерело: UkrMedia

15 березня середа	16 березня четвер	17 березня п'ятниця	18 березня субота	19 березня неділя	20 березня понеділок	21 березня вівторок
+ 3° + 8°	+ 1° + 4°	- 1° + 6°	- 1° + 6°	0° + 9°	+ 3° + 11°	+ 6° + 12°
733 ТИСК, ММ	741 ТИСК, ММ	749 ТИСК, ММ	749 ТИСК, ММ	745 ТИСК, ММ	739 ТИСК, ММ	735 ТИСК, ММ

ВІТАЄМО З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ЯКИМЧУК ТЕТЯНУ ВОЛОДИМИРІВНУ!

СТАРОСТУ ВРУБЛІВСЬКОГО СТАРОСТИНСЬКОГО ОКРУГУ

НЕХАЙ У ЩАСТІ ТВОРИТЬСЯ
МАЙБУТНЄ, НЕЗЛАМНОЮ БУДЕ ВІРА У
ПЕРЕМОГУ І БАЖАННЯ РОЗВИВАТИ І
ПРИМНОЖУВАТИ КРАСУ РІДНОЇ ЗЕМЛІ,
А НЕВТОМНА ПРАЦЯ – У ПОШАНІ.
НЕПОХИТНОЮ НЕХАЙ ЗАЛИШАЄТЬСЯ
ПІДТРИМКА ОДНОДУМЦІВ, А РОДИННЕ
ТЕПЛО ДАРУЄ СИЛИ І НАТХНЕННЯ.

ВІТАЄМО З 65-РІЧЧЯМ БОБРОВА ПЕТРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА!

ЖИТЕЛЯ СЕЛИЩА РОМАНІВ,
НАШОГО ЗАХИСНИКА І ВОІНА!

НЕХАЙ НА МИРНИМ НЕБІ
СЯЄ ПЕРЕМОГА, А ЖИТТЯ ВИРУЄ
В СВІТІ БЕЗ ВІЙНИ.
ВКЛОНЯЄМОСЬ ПЕРЕД ВАШИМИ
ПОДВИГАМИ, ЗИЧИМО БЕЗМЕЖНОГО
ЩАСТЯ ТА РАДОСТІ У КОЖНОМУ
НОВОМУ ДНІ.

Цікаві факти про шкіру

- У середньому сумарна площа шкіри на тілі дорослої людини дорівнює приблизно двом квадратним метрам.
- Кожну хвилину з тіла людини обсіпається близько 40.000 частинок шкіри.
- На шкіру припадає близько 15-16% маси тіла.

- Колір шкіри новонароджених світліше, ніж у дорослих. Але вже за кілька днів шкіра злегка темніє, оскільки в ній через кровообіг з'являються пігменти.
- Відлущені частинки шкіри становлять неабияку частку пилу, що накопичується в будь-якому будинку, – до 50-70%.
- Відбитки пальців створені природою для того, щоб поліпшити зчеплення долонь з поверхнями.
- На місці пошкодженої шкіри виникає рубцева тканина, на якій немає ні потових залоз, ні волосяних фолікул.
- Верхній шар шкіри оновлюється трохи менше ніж за місяць.

- Найтовща шкіра у людини на стопах, там вона може досягати 2 міліметрів в товщину. А найтонша – на повіках, іноді менше 0,2 міліметра.
- Шкіра відіграє величезну роль у терморегуляції. Саме завдяки їй в спеку тіло охолоджується, а в холодну погоду зберігає тепло.

- Зморшки виникають через те, що з віком шкіра людини втрачає еластичність і стає більш сухою.

- У шкірі живе близько 1 млрд бактерій приблизно 1000 різних видів.

- Відтінок шкіри обумовлений не кількістю меланіну в шкірі, а її активністю, тому що кількість його приблизно однакова у всіх людей.

- Альбіноси мають таку світлу шкіру, тому що в ній меланіну немає.

- Майже у всіх людей на тілі є хоча б одна родимка.

- У зимові місяці кількість вироблюваного в організмі меланіну в цей час року знижується.

- Найбільш важливі для здоров'я шкіри вітаміни А, С, D і Е.

- За час життя шкіра людини оновлюється близько тисячі разів. За цей час ми в середньому втрачаємо близько 16-18 кг відмерлих частинок шкіри.

- Вміст колагену в шкірі скорочується приблизно на 1% щороку.

Джерело: tsikavi-fakty.com.ua

КУРСИ ВОДІВ від ТОВ «Технічний ліцей»

Категорії, які можна відкрити
А1, А, В1, В, С1, С, D1, D, BE, C1E, CE

Романівка	067-410-12-15
Романів	067-799-04-27
Миропіль	067-895-10-86
Любар	096-565-26-15
Чуднів	097-992-61-48
Житомир	067-900-02-54
	068-288-28-77
Хорошів	097-516-12-25
Коростень	067-391-89-29
Новоград-Вол.	097-554-28-16
Черняхів	097-253-60-24
Ружин	097-487-88-32
Бердичів	097-466-91-50
Андрушівка	067-410-22-60
Нова Борова	067-347-47-80
Попільня	067-946-49-66
Бердичів	097-466-91-50

БУДМАТЕРІАЛИ

ДОШКА ПОЛА, БРУС
ВАГОНКА, РЕЙКА МОНТАЖНА

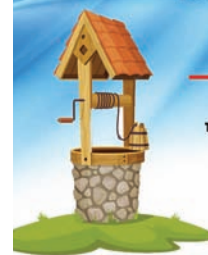
ВСЕ
НАЙКРАЩЕ
У НАС
Тел.: (097) 74-55-459
(096) 909-34-59

Копаємо, чистимо та поглиблюємо критиці

Тел.: 380678794357
380679759461

Іван Васильович

В наявності круги колодязні
та каналізаційні, дашки до них

Купівля чорних та кольорових металів. Самовивіз.

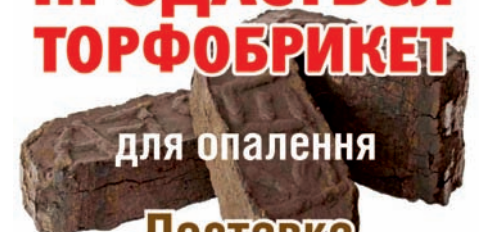
098-899-75-04 Саша

ПРОДАЄТЬСЯ ТОРФОБРИКЕТ

для опалення

Доставка
по домовленості
380673645617

Вакуумна чистка сажі. Чистимо:

димарі, лежухи, грубки,
печі, каміни, плити,
твердопаливні та газові
котли, збір сажі в мішок.

0688294236
Анатолій

ПІДПРИЄМСТВО ЗАКУПОВУЄ МЕТАЛОБРУХТ ЧОРНИХ КОЛЬОРОВИХ МЕТАЛІВ.

0678904699 Петро

Купуємо:

ВРХ,
коней,
бичків,
корів
на тримання,
вимушену
худобу.

+ (096) 942-22-03 Олександр.
+ (096) 942-22-02 Іван.

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ ОСОБИ, ЯКА
ПОСТРАЖДАЛА ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ
КАТАСТРОФИ, СЕРІЇ А№14012 С, НА
ІМ'Я СОРОКІНА КОНСТАНТИНА ДМИТРО-
ВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙНИМ.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН

Відділ реклами:
067 412-89-81